

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10Nds/2/2020
Identifikačné číslo spisu: 8020200267
Dátum vydania rozhodnutia: 27.10.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Hatalová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:8020200267.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne: BILLA s.r.o., so sídlom Bajkalská 19/A, Bratislava, IČO: 31 347 037, zastúpenej advokátskou kanceláriou SOUKENÍK - ŠTRPKA, s.r.o., so sídlom Šoltésovej 14, Bratislava, proti žalovanej: Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky, so sídlom Botanická 17, Bratislava, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. k.: 1399/2019-4 z 20. apríla 2020, vedenom na Krajskom súde v Prešove pod sp. zn. 1S/25/2020, o návrhu žalobkyne na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti Krajskému súdu v Bratislave, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky návrhu žalobkyne na prikázanie veci vedenej na Krajskom súde v Prešove pod sp. zn. 1S/25/2020 Krajskému súdu v Bratislave **n e v y h o v u j e .**

Odôvodnenie

1. Žalobkyňa sa žalobou doručenu Krajskému súdu v Prešove dňa 7. mája 2020 domáhala preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. k.: 1399/2019-4 z 20. apríla 2020, ktorým žalovaná potvrdila rozhodnutie Regionálnej veterinárnej a potravinovej správy Poprad č. j. 432/2019-2 z 12. februára 2020 o uložení pokuty vo výške 10 000 eur za spáchanie správnych deliktov podľa § 28 ods. 2 písm. o) a ods. 4 písm. a) zákona č. 152/1995 Z.z. o potravinách v znení neskorších predpisov. Súčasťou žaloby bol aj návrh žalobkyne na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti Krajskému súdu v Bratislave, ktorý žalobkyňa odôvodnila tým, že medzi žalobkyňou a žalovanou prebiehajú na Krajskom súde v Bratislave ďalšie konania (okrem iného vedené pod sp. zn. 2S/312/2017, sp. zn. 5S/86/2018, sp. zn. 5S/46/2018, sp. zn. 5S/42/2018, sp. zn. 5S/113/2018, sp. zn. 5S/3/2018, sp. zn. 5S/25/2019 a sp. zn. 6S/190/2019), ktoré sú skutkovo i právne obdobné s prípadom, ktorý je predmetom žaloby podanej v tejto veci, pričom sídlom oboch účastníkov konania je Bratislava. Žalobkyňa vyjadrila názor, že prejednanie veci na Krajskom súde v Bratislave je v súlade so zásadou hospodárnosti konania, nakoľko by došlo k zníženiu nákladov na cestovné a nákladov za stratu času, a rovnako by sa zabránilo tomu, aby pri rozhodovaní vznikli neodôvodnené rozdiely, ktoré by boli zapríčinené tým, že by o veci rozhodol iný krajský súd. Žalobkyňa súčasne poukázala na rozhodnutia Najvyššieho súdu sp. zn. 6Nds/3/2017 z 13. decembra 2017, sp. zn. 6Nds/1/2019 zo 17. apríla 2019, sp. zn. 10Nds/11/2017 z 25. októbra 2017 a sp. zn. 5Nds/1/2019 z 30. mája 2019, kde bolo v obdobnej veci návrhu na prikázanie veci na Krajský súd v Bratislave z tohtožných dôvodov vyhovené.

2. Žalovaná vo vyjadrení k návrhu žalobkyne na prikázanie veci Krajskému súdu v Bratislave uviedla, že posúdenie otázky, či sú splnené podmienky pre prikázanie veci Krajskému súdu v Bratislave ponecháva na rozhodnutie súdu. Poukázala však na to, že žalobkyňa vykonáva svoju činnosť v prevádzkarňach po celom území Slovenskej republiky, a v súčasnosti prebiehajú medzi tými istými účastníkmi na jednotlivých krajských súdoch viaceré konania, predmetom ktorých sú skutkovo a právne podobné otázky (napr. konanie vedené na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 24S/71/2019, konanie vedené na Krajskom súde v Žiline pod sp. zn. 31S/106/2017, konanie vedené na Krajskom súde v Trnave pod sp. zn. 20S/102/2017, konanie vedené na Krajskom súde v Prešove pod sp. zn. 3S/6/2017 a 6S/26/2017, ako aj konanie vedené na Krajskom súde v Nitre pod sp. zn. 11S/140/2017). Pokiaľ by všetky tieto konania boli sústredené na jednom súde - Krajskom súde v Bratislave, došlo by k neúmernému zaťaženiu správneho kolégia tohto súdu. Skutočnosti uvádzané žalobkyňou podľa žalovanej nemajú charakter výnimočných okolností, ktoré by odôvodňovali prikázanie veci inému, než mieste príslušnému súde, z dôvodu vhodnosti. V uvedenom kontexte poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 28. júna 2018, sp. zn. 8Nds/2/2018.

3. Krajský súd v Prešove predložil návrh žalobkyne na prikázanie veci vedenej na Krajskom súde v Prešove pod sp. zn. 1S/25/2020 Krajskému súdu v Bratislave z dôvodu vhodnosti na rozhodnutie Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky. Vo svojom stanovisku krajský súd uviedol, že s návrhom žalobkyne sa stotožňuje a argumenty ňou uvádzané považuje za opodstatnené.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd, ktorý rozhoduje o prikázaní veci inému krajskému súdu (§ 85 ods. 4 Správneho súdneho poriadku) prejednal návrh žalobkyne na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti Krajskému súdu v Bratislave a dospel k záveru, že v posudzovanom prípade nie sú splnené zákonné podmienky pre prikázanie veci z dôvodu vhodnosti.

5. Podľa § 9 ods. 1 Správneho súdneho poriadku konanie sa uskutočňuje na tom správnom súde, ktorý je vecne, miestne a kauzálne príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností existujúcich v čase začatia konania a trvá až do jeho skončenia.

6. Podľa § 13 ods. 1 Správneho súdneho poriadku miestne príslušným je krajský súd, v ktorého obvode má sídlo orgán verejnej správy, ktorý rozhodol v prvom stupni, ak tento zákon neustanovuje inak.

7. Podľa § 85 ods. 3 Správneho súdneho poriadku vec možno prikázať inému správne súdu tej istej inštancie aj z dôvodu vhodnosti. Účastníci konania majú právo sa vyjadriť k tomu, ktorému správne súdu by mala byť vec z dôvodu vhodnosti prikázaná, a tiež k dôvodom prikázania.

8. Podľa § 85 ods. 4 veta druhá Správneho súdneho poriadku o prikázaní veci inému krajskému súdu rozhoduje najvyšší súd.

9. Správne súdne konanie realizuje ten správny súd, ktorý je na prejednanie konkrétnej veci vecne, miestne a kauzálne príslušný. Na určenie vecnej a miestnej príslušnosti sú rozhodujúce okolnosti, ktoré sú dané v čase začatia konania. Presné pravidlá podstatné pre určenie príslušného správneho súdu určuje Správny súdny poriadok. Rozhodovanie konkrétnej veci príslušným súdom je podmienkou spravodlivého súdneho konania a súčasťou práva na zákonného sudcu.

10. Delegácia - prikázanie veci inému ako miestne alebo kauzálne príslušnému súdu je prelomením princípu zákonného sudcu ako aj zásady perpetuatio fori. Delegácia spočíva v presune prejednávanej veci z príslušného súdu na iný súd tej istej inštancie. Nakoľko ide o výnimku z princíпов a zásad spravodlivého súdneho konania, jej aplikácia prichádza do úvahy za výnimočných, zákonom predpokladaných okolností.

11. Okrem situácií, keď k prikázaniu veci (delegácii) inému, než miestne alebo kauzálne príslušnému správne súdu dochádza z dôvodu vylúčenia sudcov príslušného správneho súdu, pozná Správny

súdny poriadok aj delegáciu z dôvodu vhodnosti. Delegácia vhodná predstavuje mimoriadny procesný inštitút, preto k prikázaniu veci inému, než miestne príslušnému súdu z dôvodu vhodnosti, by malo dochádzať len výnimočne a zo závažných dôvodov, nakoľko ide o výnimku z ústavného princípu, že nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Zásada zákonného sudcu predstavuje jednu zo základných záruk nezávislého a nestranného súdneho rozhodovania v právnom štáte a podmienku riadneho výkonu tej časti verejnej moci, ktorá bola súdom ústavne zverená.

12. Dôvody vhodnosti prikázania veci inému, než miestne príslušnému správne súdu môžu byť v závislosti na predmete konania, účastníkoch konania či iných okolnostiach rôzne. Spravidla sú však nimi také okolnosti, ktoré umožňujú hospodárnejšie, rýchlejšie alebo po skutkovej stránke spoľahlivejšie a dôkladnejšie prejednanie veci iným, než miestne príslušným správne súdom. Vždy však záleží na individuálnych okolnostiach prejednávanej veci, ktoré súd pri svojom rozhodovaní musí zvážiť a prihliadnuť k nim. V zmysle rozhodovacej praxe má pri úvahe súdu o tom, či vec delegovať miestne nepríslušnému súdu, rozhodujúci význam celkový výnimočný charakter okolností, pre ktoré sa zmena príslušnosti súdu navrhuje.

13. V prejednávanej veci podala žalobkyňa žalobu na vecne aj miestne príslušnom správne súde, ktorým je Krajský súd v Prešove, nakoľko v jeho obvode má sídlo orgán verejnej správy, ktorý rozhodol v tejto veci v prvom stupni (Regionálna veterinárna a potravinová správa Poprad). Žalobkyňa sa domáha prikázania veci Krajskému súdu v Bratislave z dôvodu, že medzi žalobkyňou a žalovanou prebiehajú na Krajskom súde v Bratislave ďalšie skutkovo i právne obdobné konania, sídlom oboch účastníkov konania je Bratislava, pričom zároveň argumentovala, že prejednaním veci na Krajskom súde v Bratislave by došlo k zníženiu nákladov na cestovné a nákladov za stratu času a zabránilo by sa tomu, aby pri rozhodovaní vznikli neodôvodnené rozdiely, ktoré by boli zapríčinené tým, že by o veci rozhodol iný krajský súd.

14. Žalovaná ponechala na posúdení súdu, či sú v tejto veci splnené podmienky pre prikázanie veci Krajskému súdu v Bratislave, avšak zároveň poukázala na to, že žalobkyňa svoju činnosť vykonáva v prevádzkarniach po celom území Slovenskej republiky a v súčasnosti prebiehajú medzi tými istými účastníkmi na jednotlivých krajských súdoch viaceré konania, predmetom ktorých sú skutkovo a právne podobné otázky.

15. Úlohou najvyššieho súdu v tejto veci bolo posúdiť, či existujú také výnimočné okolnosti, ktoré odôvodňujú prelomenie zákonných pravidiel určenia príslušného súdu a použitie inštitútu vhodnej delegácie. Najvyšší súd pri posudzovaní zákonných predpokladov na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti prihliadal na to, či v prejednávanej veci je preukázaná taká miera relevancie rozhodných skutočností, ktoré či už samostatne alebo v ich vzájomnej súvislosti sú spôsobilé privodiť záver o vhodnosti prikázania veci miestne nepríslušnému súdu, teda či možno s vysokou mierou pravdepodobnosti predpokladať, že Krajský súd v Bratislave vec prejedná hospodárnejšie, rýchlejšie alebo po skutkovej stránke spoľahlivejšie či dôkladnejšie, ako to možno predpokladať v prípade prejednanja veci miestne príslušným správne súdom - Krajským súdom v Prešove.

16. Vo svetle uvedeného, s prihliadnutím na dôvody, ktoré uvádzala žalobkyňa vo svojom návrhu, musí najvyšší súd konštatovať, že v tejto veci nenachádza také výnimočné okolnosti, ktoré by opodstatňovali rozhodnutie o prikázaní veci inému ako miestne príslušnému správne súdu. Sama skutočnosť, že sídlo účastníkov správneho súdneho konania sa nachádza mimo obvodu miestne príslušného súdu, nie je výnimočná, a nemožno prijať prax, že v prípade zhody sídla všetkých účastníkov konania v obvode toho istého krajského súdu (hoci aj miestne nepríslušného) sa vec prikáže na prejednanie tomuto súdu. Okolnosť zhodného sídla žalobkyne a žalovaného v obvode Krajského súdu v Bratislave nemožno považovať za výnimočnú ani samostatne, ale ani v spojení s inými okolnosťami, ktorými žalobkyňa svoj návrh odôvodňuje. Argument o nižších nákladoch na cestovné a stratu času na strane žalobkyne nemožno bez ďalšieho považovať za dôvod pre prikázanie veci miestne nepríslušnému súdu, pričom je tiež potrebné uviesť, že žalobkyňa toto svoje všeobecné konštatovanie nijako nešpecifikovala a nezdôvodňovala výnimočnosť jej situácie. Zákonodarca pri stanovení pravidiel určenia miestnej

príslušnosti zaiste zohľadnil a mal na zreteli rôzne okolnosti, ktoré budú v praxi charakterizovať každú konkrétnu vec (z hľadiska procesných pravidiel a kritérií s nimi spojených) a budú mať potenciál stať sa rozhodným, či dôležitým kritériom pre aplikovanie procesného pravidla, a pokiaľ v § 13 ods. 1 Správneho súdneho poriadku stanovil všeobecné pravidlo, že kritériom pre určenie miestne príslušného súdu je sídlo orgánu verejnej správy, ktorý rozhodol v prvom stupni, zaiste tak učinil aj s vedomím toho, že v praxi vyvstane množstvo prípadov, keď obaja účastníci konania nebudú mať sídlo v obvode miestne príslušného krajského súdu. Ak teda zákonodarca zvolil ako kritérium určenia miestnej príslušnosti sídlo orgánu verejnej správy, ktorý rozhodol v prvom stupni, je potrebné toto zákonné kritérium plne rešpektovať a nenachádzať aj v maličkostiach dôvod na uplatnenie výnimky. Ako už najvyšší súd uviedol, v tejto veci žalobkyňa (ako navrhovateľka príkázania veci miestne nepríslušnému súdu) neuviedla žiadne výnimočné okolnosti, ktoré by delegáciu odôvodňovali.

17. Najvyšší súd tiež považuje za potrebné upriamiť pozornosť na procesnú ekonómiu, teda zásadu hospodárnosti konania, čo znamená, že správne súdne konanie má smerovať k rýchlemu a spravodlivému rozhodnutiu. V prejednávanej veci najvyšší súd nevidí vo vyhovení návrhu žalobkyne naplnenie uvedenej zásady. Nakoľko žalobkyňa má sieť prevádzok na celom území Slovenskej republiky a v týchto prevádzkach vykonávajú dohľad a následne rozhodujú ako správne orgány v prvom stupni regionálne správy žalovanej. Vo všeobecnosti možno prijať predpoklad, že aplikujúc platné zákonné kritérium pre určenie miestnej príslušnosti je rozhodovanie o prípadných správnych žalobách žalobkyne proti rozhodnutiam žalovanej viac - menej rovnomerne rozložené medzi všetky krajské sudy. Ak by sa však najvyšší súd stotožnil s názorom a dôvodmi žalobkyne, potom by v praxi nastala situácia, že všetky konania o uvedených žalobách by sa uskutočňovali na Krajskom súde v Bratislave, čo by bolo popretím zásady efektívnosti konania a možno predpokladať, že by to prispelo k neúmernému zaťaženiu Krajského súdu v Bratislave.

18. Na okraj najvyšší súd uvádza, že pojem hospodárnosti konania nie je možné vzťahovať len k trovám konania, ktoré vzniknú účastníkom konania, ale je potrebné naň nahliadať z pohľadu celého konania a vykladať ho v úzkej súvislosti s pojmom rýchlosť konania.

19. Ani na skutočnosť, že žalobkyňa vystupuje vo viacerých typovo obdobných konaniach so žalovaným orgánom verejnej správy na Krajskom súde v Bratislave, nemožno podľa názoru najvyššieho súdu bez ďalších konkrétnejších okolností považovať za dôvod pre vyhovenie návrhu na delegáciu. Uvedená skutočnosť nie je podkladom pre racionálny záver, že by týmto postupom bolo dosiahnuté hospodárnejšie, rýchlejšie, či po skutkovej stránke spoľahlivejšie prejednanie veci než na Krajskom súde v Prešove. Žalobkyňa len stroho poukázala na to, že na Krajskom súde v Bratislave prebiehajú konania skutkovo i právne obdobné s prejednávanou vecou, avšak toto svoje tvrdenie nijakým spôsobom nekonkretizovala a neuviedla dôvody takej kvality, ktoré by vecne podporili jej návrh na príkázanie veci miestne nepríslušnému súdu.

20. Presvedčenie žalobkyne o tom, že prejednanie vecí na totožnom súde zabezpečí jednotnosť rozhodovania v obdobných skutkových a právnych otázkach je len subjektívnym očakávaním žalobcu, bez konkrétneho odôvodnenia či faktických argumentov a nemôže byť okolnosťou, ktorá odôvodňuje príkázanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti. Správny súdny poriadok zakotvuje dostatočné mechanizmy ako predchádzať nejednotnému rozhodovaniu správnych súdov alebo nejednotnosť rozhodovania správnych súdov naprávať (napr. § 20 Správneho súdneho poriadku - sledovanie a vyhodnocovanie právoplatných rozhodnutí správnych súdov najvyšším súdom, prijímanie stanovísk k rozhodovacej činnosti správnych súdov najvyšším súdom, § 22 Správneho súdneho poriadku - rozhodovanie o kasačných sťažnostiach vo veľkom senáte).

21. Pokiaľ ide o rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, na ktoré žalobkyňa poukázala (sp. zn. 6Nds/3/2017 z 13. decembra 2017, sp. zn. 6Nds/1/2019 zo 17. apríla 2019, sp. zn. 10Nds/11/2017 z 25. októbra 2017 a sp. zn. 5Nds/1/2019 z 30. mája 2019), kde v obdobných prípadoch najvyšší súd návrhu na príkázanie veci Krajskému súdu v Bratislave vyhovel, najvyšší súd môže k tomu uviesť len to, že o týchto skorších rozhodnutiach má vedomosť, nakoľko však odôvodnenie týchto rozhodnutí (aj vzhľadom na vyhovenie

návrhu) bolo stručnejšie, nie je za danej situácie daný priestor na vysporiadanie sa s ich dôvodmi. Zároveň je potrebné poukázať na to, že sa nejedná o konštantnú judikatúru a v neskorších rozhodnutiach v obdobných prípadoch najvyšší súd návrhu žalobkyne nevyhovel (sp. zn. 8Nds/2/2018 zo 28. júna 2018, sp. zn. 8Nds/3/2019 zo 22. augusta 2019, sp. zn. 8Nds/1/2020 z 20. februára 2020, sp. zn. 2Nds/1/2020 zo 16. februára 2020)

22. Okolnosti, ktoré žalobkyňa uviedla v návrhu na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti Krajskému súdu v Bratislave, nemajú podľa názoru najvyššieho súdu natoľko mimoriadnu a vážnu povahu, aby odôvodňovali uplatnenie výnimky z ústavnej požiadavky, podľa ktorej nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi. Na uvedenom nemení nič ani skutočnosť, že žalovaný orgán verejnej správy neprejavil nesúhlas s prikázaním veci Krajskému súdu v Bratislave.

23. Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky, konajúc podľa § 85 ods. 3 Správneho súdneho poriadku, návrhu žalobkyne na prikázanie veci vedenej na Krajskom súde v Prešove pod sp. zn. 1S/25/2020 z dôvodu vhodnosti Krajskému súdu v Bratislave nevyhovel.

24. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok n i e j e prípustný.